

Het taaljaar 2016

Meningen van bekende taalgebruikers

	1. Wat is de belangrijkste gebeurtenis of trend van het afgelopen taaljaar?	2. Wat is het beste boek (of artikel of de beste website) over taal dat u dit jaar las of gebruikte?	
 Foto: Iris Vetter	Jochem van den Berg hoofdredacteur <i>De Speld</i>	1. De toename van terrorvoorvoegsels: <i>tuigvlogger</i> , <i>horrorclown</i> , <i>seksstewardess</i> , <i>terroroehoe</i> , <i>vergistoeristen</i> . Heel eng allemaal.	2. De column 'Aanstellers' van Bas Heijne, in de <i>NRC</i> van 14 mei dit jaar.
 Foto: Richard Bank	Antal van den Bosch hoogleraar taal- en spraaktechnologie Radboud Universiteit Nijmegen; daarnaast per 1 januari 2017 directeur Meertens Instituut	1. Ook als het gaat om professioneel schrijven wordt vaak gezegd: de computer (in dit geval de 'robotjournalist') vervangt de mens. Maar kunstmatige intelligentie zal vooral een ondersteunende rol spelen.	2. Het boek <i>The Language of Food. A Linguist Reads the Menu</i> , van Dan Jurafsky (2014).
 Foto: VPRO / Merlijn Doornemink	Thomas Erdbrink Iran-correspondent; presentator tv-programma <i>Zomergasten</i>	1. Samenvoegingen als <i>horrorclown</i> , <i>seksrel</i> , <i>seksrabbijn</i> en <i>terreurjeugd</i> .	2. Omdat ik veel in het Engels schrijf: www.mijnwoordenboek.nl/vertalen .
 Foto: © Tonio van der Heijden	A.F.Th. van der Heijden schrijver; opsteller van het Groot Dictee	1. Het stompzinnige voorstel van Maurice de Hond om het Nederlands weer te gaan schrijven 'zoals je het uitspreekt'. Het oude liedje, ditmaal uit de mond van een opiniepeiler of -pijler.	2. Het pamflet <i>Soep lepelen met een vork</i> (1972) van Harry Mulisch tegen voorstellen om het Nederlands 'te schrijven zoals men het uitspreekt'.
 Foto: Ben den Ouden	Maaïke van Herwaarden-van den Berg in <i>De Taalstaat</i> gekozen tot beste leraar Nederlands van 2016	1. Het tegengeluid: wees trots op je taal en geef vervolgoopleidingen in het Nederlands in plaats van (alleen) in het Engels.	2. Het artikel 'Taalvaardigheid bij scheikunde en biologie' van Talitha Visser in <i>NVOX</i> , mei 2016.
 Foto: Ype Driessen	Ionica Smeets wiskundige, wetenschapsjournaliste, columnist, televisiepresentatrice en hoogleraar wetenschapscommunicatie	1. Steeds meer wetenschappers durven zonder jargon over hun werk te spreken, mede dankzij de <i>Universiteit van Nederland</i> .	2. Marc van Oostendorps tirade 'Ga toch weg met je correcte spelling', op Neerlandistiek.nl . Weg met mensen die zeuren over elke verschrijving, terwijl ze zelf nooit een originele gedachte verwoorden.
 Foto: Ype Driessen	Frieda Steurs directeur Instituut voor de Nederlandse Taal	1. Zorgwekkend: in Zuid-Afrika worden om totaal verkeerde redenen het Afrikaans en alle andere Afrikaanse talen verbannen uit het (universitair) onderwijs, ten voordele van het Engels, dat daar een minderheidstaal is.	2. De nieuwe website van het Instituut voor de Nederlandse Taal, www.ivdnt.org . Je duikt meteen in de taal zelf!
 Foto: Ype Driessen	Peter Taal taaladviseur NOS	1. Niet zozeer typerend als wel verheugend: het verbod op plastic tasje in winkels. Eindelijk verlost van de mallotige vraag of ik ergens een tasje 'omheen' wil.	2. De app en vooral de website van Onze Taal (nu nog overzichtelijker!).

De belangrijkste gebeurtenis, het beste boek, het mooiste en het ergste woord – de redactie vroeg een aantal spraakmakende taalgebruikers wat hun het afgelopen jaar zoal opviel.

3. Wat is het ergste woord van 2016?

3. *Landverrader*.

4. Wat is het mooiste woord van 2016?

4. *Kwark*.

5. Wie was dit jaar de beste taalgebruiker?

5. Facebookdichter René Oskam.

3. *Pokémons*. Het meervoud van *Pokémon* is *Pokémon*.

4. *Verlaatkundige* ('stervenshulpbegeleider'), naar analogie van *verloskundige*.

5. Steven Brunswijk (de Braboneger).

3. Eigenlijk altijd: *groeten*. Het ergst: *warme groeten*. Herhaal ons nationale afscheidswoord een paar keer voor jezelf, en je weet waarom.

4. *Verwensing*.

5. Arnon Grunberg in zijn dagelijkse 'Voetnoot' op de voorpagina van *de Volkskrant*.

3. *Nexit*. Niet omdat ik tegen uitreding van Nederland uit de EU zou zijn, maar omdat het zo'n laf napraatwoord is. *Brexit ... nexit*.

4. *Pioengerechtigd*. Als in: 'de pioengerechtigde leeftijd bereikt hebben', namelijk voor een vrouw: de leeftijd van de menopauze, met alle ongemakken van opvliegers en rood aanlopen van dien.

5. Stella Bergsma in *Pussy album* (roman, 2016).

3. *Boerkiniverbod*.

4. *Digibesitas*.

5. Frans Timmermans.

3. *Dagdagelijks*.

4. Het Engelse *akimbo*, '(met de handen) in de zij'. Geen nieuw woord, maar ik ontdekte het dit jaar en probeer het in het Nederlands in te voeren.

5. Bas Haring, die geheel terecht de Duidelijketaalprijs won.

3. Alle woorden met *kei-*, zoals *keizalig* en *keitof*.

4. *Nahuwelijk*.

5. Lieven Van Gils, presentator van het VRT-tv-programma *Van Gils & gasten*. Mooie stem, prachtig taalgebruik. En Wim De Vilder, nieuwsanker bij de VRT.

3. Ik kan maar niet kiezen tussen *loservlucht* en *dronevertising*.

4. *Treitervlogger*. Maar het allermooiste: *kleinzoon*.

5. Peter Buwalda. Lees hem en je kunt er weer even tegen.